

บทที่ 3
ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ลักษณะทั่วไปของข้อมูลผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันราชกุมารภักษ์ พ.ศ.2547

สาระสำคัญในส่วนนี้เป็นการนำเสนอลักษณะทั่วไปของข้อมูลผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันราชกุมารภักษ์ พ.ศ.2547 ด้วยจำนวนและร้อยละ ตาม 1) ปัจจัยภายในบุคคล 2) ปัจจัยระหว่างบุคคล และปัจจัยสิ่งแวดล้อม และ 3) ปัจจัยยาเสพติด ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นมีสาระสำคัญดังนี้

1) ปัจจัยภายในบุคคล

ตัวแปรที่แสดงถึงปัจจัยภายในบุคคลในการศึกษานี้ ได้แก่ เพศ กลุ่มอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ศาสนา และสถานภาพสมรส ซึ่งการศึกษาการกระจายตัวของตัวแปรทั้ง 3 ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 3.1 มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

ผู้ป่วยยาเสพติดชายมีสัดส่วนมากกว่าผู้ป่วยยาเสพติดหญิงถึงเกือบ 4 เท่าตัว (ร้อยละ 78.8 เปรียบเทียบกับร้อยละ 21.2) โดยผู้ป่วยยาเสพติดมีอายุเฉลี่ย 31.6 ปี ซึ่งกลุ่มอายุที่เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 25 -29 ปี (ร้อยละ 19.9) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 19.1) และกลุ่มอายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 16.0) ตามลำดับ สำหรับกลุ่มอายุอื่น ๆ มีสัดส่วนของผู้ป่วยยาเสพติดใกล้เคียงกัน คือ อยู่ระหว่างประมาณร้อยละ 11 ถึงร้อยละ 13 ส่วนกลุ่มอายุที่เข้ารับการบำบัดรักษาคต่ำที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 8.4)

ประมาณร้อยละ 41 ของผู้ป่วยยาเสพติดเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา และผู้ว่างงาน รองลงมาคือ ผู้มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 38.7) ที่เหลือ คือ ผู้ประกอบอาชีพอื่นๆที่ไม่ใช่อาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 19.5) ตามลำดับ

ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา ผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด คือ ผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.8) รองลงมา คือ ผู้ป่วยที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 29.0) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ป่วยที่มีการศึกษาสูงในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอนุปริญญา และระดับมหาวิทยาลัย จะเป็นกลุ่มที่เป็นผู้ป่วยยาเสพติดในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย โดยคิดเป็นร้อยละ 10.6 ร้อยละ 9.5 และร้อยละ 4.1 ของผู้ป่วยยาเสพติด ตามลำดับ

เนื่องจากมากกว่าร้อยละ 90 ของประชากรไทยเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นจึงพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดที่นับถือศาสนาพุทธมีสัดส่วนมากกว่าผู้ป่วยที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ศาสนาพุทธ (ร้อยละ 95.6 เปรียบเทียบกับร้อยละ 4.3)

สำหรับผลการศึกษาดัชนีแปรสภาพสมรส พบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดถึงประมาณร้อยละ 64 ยังคงเป็น โสด มีเพียงประมาณร้อยละ 36 เท่านั้นที่สมรส

ตารางที่ 3.1 ร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันราชคูเวต พ.ศ.2547 ตามปัจจัยภายใน

บุคคล		
ปัจจัยภายในบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รวม	4,446	100.0
เพศ		
- ชาย	3,505	78.8
- หญิง	941	21.2
กลุ่มอายุ³¹		
- ต่ำกว่า 20 ปี	587	13.2
- 20-24 ปี	850	19.1
- 25-29 ปี	883	19.9
- 30-34 ปี	549	12.3
- 35-39 ปี	495	11.1
- 40-49 ปี	710	16.0
- 50 ปีขึ้นไป	372	8.4
อาชีพ		
- นักเรียนหรือนักศึกษาและว่างงาน	1,819	40.9
- รับจ้าง	1,721	38.7
- อื่นๆที่ไม่ใช่รับจ้าง	867	19.5
- ไม่ระบุ	39	0.9
ระดับการศึกษา		
- ไม่ได้รับการศึกษา	164	3.7
- ประถมศึกษา	1,636	36.8
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1,289	29.0
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	472	10.6
- อนุปริญญา	421	9.5
- มหาวิทยาลัย	184	4.1
- อื่นๆ	1	0.0
- ไม่ระบุ	279	6.3

³¹ อายุเฉลี่ย คือ 31.6 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 11.7

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ปัจจัยภายในบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รวม	4,446	100.0
ศาสนา		
- พุทธ	4,252	95.6
- อื่นๆ	190	4.3
- ไม่ระบุ	4	0.1
สถานภาพสมรส		
- โสด	2,841	63.9
- สมรสและอยู่กับคู่สมรส	1,378	31.0
- แยกกันอยู่ หม้าย และหย่า	216	4.9
- ไม่ระบุ	11	0.2

2) ปัจจัยระหว่างบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

ในการศึกษานี้ ปัจจัยระหว่างบุคคล ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว และบุคคลที่อยู่ด้วยก่อนเข้ารับการบำบัดรักษา และปัจจัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง ที่อยู่อาศัย เมื่อศึกษาถึงสัมพันธภาพภายในครอบครัวของผู้ป่วยยาเสพติด พบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.6) มาจากครอบครัวที่คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบอยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น รองลงมาจะมาจากครอบครัวที่บิดาและ/หรือมารดาเสียชีวิต (ร้อยละ 23.3) สำหรับผู้ที่มาจากครอบครัวที่สัมพันธภาพไม่ราบรื่นมีสัดส่วนของผู้ป่วยยาเสพติดค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 9.8)

การศึกษาถึงรูปแบบการพักอาศัยของผู้ป่วยยาเสพติด พบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดประมาณร้อยละ 36 พักอาศัยอยู่กับมารดา ประมาณร้อยละ 29 พักอาศัยอยู่กับบิดา อีกประมาณ 1 ใน 4 (ร้อยละ 24.9) พักอาศัยอยู่กับคู่สมรส และประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 20.8) พักอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้ป่วยยาเสพติดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากที่พักอาศัยเพียงลำพัง (ร้อยละ 2.1) หรือพักอาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ญาติ (ร้อยละ 2.5)

สำหรับประเด็นในเรื่องที่อยู่อาศัยของผู้ป่วยยาเสพติด ผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่อาศัยในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) (ร้อยละ 45.3) และผู้ป่วยยาเสพติดที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 37.4) มีสัดส่วนมากกว่าผู้ป่วยยาเสพติดที่พักอยู่อาศัยในภาคอื่นอย่างชัดเจน

ตารางที่ 3.2 ร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันรัฐญารักษ์ พ.ศ. 2547 ตามปัจจัยระหว่างบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยระหว่างบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
รวม	4,446	100.0
ความสัมพันธ์ในครอบครัว		
- อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น	2,561	57.6
- อยู่ด้วยกันอย่างไม่ราบรื่น	437	9.8
- บิดาและ/หรือมารดาเสียชีวิต	1,035	23.3
- อื่นๆ	4	0.1
- ไม่ระบุ	409	9.2
บุคคลที่อยู่ด้วยก่อนเข้ารับการรักษา³² (อัตราส่วนร้อยละ)		
- บิดา	1,307	29.4
- มารดา	1,605	36.1
- คู่สมรส	1,105	24.9
- บุตร	289	6.5
- ญาติ	926	20.8
- เพื่อน	111	2.5
- อยู่คนเดียว	95	2.1
- ไม่ระบุ	285	6.4
ที่อยู่อาศัย		
- กรุงเทพมหานคร	1,665	37.4
- ภาคใต้	67	1.5
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	385	8.7
- ภาคกลาง	2,012	45.3
- ภาคเหนือ	303	6.8
- ต่างประเทศ	14	0.3

3) ปัจจัยยาเสพติด

ปัจจัยยาเสพติดที่ใช้ในการศึกษานี้ แบ่งเป็น ชนิดของยาเสพติดที่เสพและลักษณะการเสพยาเสพติด ซึ่งสถิติจากตารางที่ 3.3 แสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวของตัวแปรต่างๆซึ่งสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับชนิดของยาเสพติดที่เสพ พบว่า มีผู้ป่วยยาเสพติดบางรายเสพยาเสพติดสูงสุดถึง 4 ชนิด โดยในบรรดา ยาเสพติดที่เสพนั้น ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์

³² คำตอบมีได้มากกว่า 1 คำตอบ

คำถามที่ตอบได้หลายคำตอบ (Multiple Response Analysis) พบว่า ยาเสพติดที่ผู้ป่วยยาเสพติดเสพมากที่สุด คือ แอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา คือ สุรา (ร้อยละ 39.6) และยาเสพติดชนิดอื่นๆ (ร้อยละ 26.8) ตามลำดับ สำหรับลักษณะการเสพยาเสพติดนั้น พบว่ามากกว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วยยาเสพติดเสพยาเสพติดเพียงชนิดเดียวเท่านั้น

ตารางที่ 3.3 ร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันราชฎารักษ์ พ.ศ.2547 ตามปัจจัยยาเสพติด

ปัจจัยยาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดยาเสพติดที่เสพ³³ (อัตราส่วนร้อยละ)		
- แอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน	2,020	45.5
- สุรา	1,757	39.6
- อื่นๆ	1,188	26.8
ลักษณะการเสพยาเสพติด		
- เสพชนิดเดียว	3,683	82.8
- เสพมากกว่า 1 ชนิด	384	8.6
- ไม่ระบุ	379	8.5
รวม	4,446	100.0

กล่าวโดยสรุป ผู้ป่วยยาเสพติดในสถาบันราชฎารักษ์ พ.ศ.2547 ที่มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ผู้ป่วยยาเสพติดชาย ผู้ป่วยยาเสพติดกลุ่มอายุ 25-29 ปี ผู้ป่วยยาเสพติดที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา และว่างงาน ผู้ป่วยยาเสพติดที่ศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้ป่วยยาเสพติดที่นับถือศาสนาพุทธ ผู้ป่วยยาเสพติดที่เป็นโสด ผู้ป่วยยาเสพติดที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบอยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น ผู้ป่วยยาเสพติดที่อาศัยในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ผู้ป่วยยาเสพติดที่พักอาศัยอยู่กับมารดา ก่อนเข้ารับการรักษา ผู้ป่วยยาเสพติดที่เสพแอมเฟตามีนหรือเมทแอมเฟตามีน ผู้ป่วยยาเสพติดที่เสพยาเสพติดเพียงชนิดเดียว

³³ คำตอบมีได้มากกว่า 1 คำตอบ